Jaarverslag 2014

Minder regeldruk

Meer eigen initiatief

Actal

Inhoud

1 Voorwoord 3

2 Strategische adviezen en sectorscans 7

3 Voorgenomen wet- en regelgeving 13

4 Adviezen over signalen uit de samenleving 25

5 Regeldrukaudit 30

6 Speelveld: lokaal, nationaal en internationaal 32

Organisatie 38

Colofon 39

1 Voorwoord

Dit jaarverslag gaat over de werkzaamheden van Actal in 2014. Onze adviezen aan regering en Staten-Generaal hebben tot doel om onnodige belemmeringen door wet- en regelgeving voor burgers, bedrijven en professionals weg te nemen. Actal toetst sinds 2011 alleen die voorgenomen regelgeving die grote gevolgen heeft voor de regeldruk. In 2014 hebben we advies uitgebracht over enkele grote wetgevingsoperaties die substantiële maatschappelijke gevolgen hebben. De eerste betreft de drie decentralisaties in de jeugdzorg, de langdurige zorg en het arbeidsparticipatiebeleid. Op elk van deze terreinen hebben burgers meer eigen verantwoordelijkheden gekregen en zijn de gemeenten het belangrijkste aanspreekpunt geworden voor de vormgeving en uitvoering van het beleid. De tweede majeure ontwikkeling betreft het omgevingsrecht. De invoering van de omgevingswet behoeft in 2015 en verder nog nadere invulling door middel van lagere wetgeving. Maar de nieuwe wet maakt het mogelijk om veel belemmeringen voor maatschappelijke partijen weg te nemen in het ruimtelijke domein. Zowel de decentralisaties als de herziening van het omgevingsrecht zijn voor het kabinet een uitgelezen kans om onnodige regeldruk te verminderen. Daarom hebben wij ons in 2014 gericht op 'minder regeldruk, meer eigen initiatief'.

Wij zien dat het kabinet de kansen om bij de decentralisaties en de invoering van de Omgevingswet onnodige regeldruk voor de burgers, bedrijven en professionals te voorkomen, ten dele benut heeft. Wij constateren dat de nieuwe omgevingswet een goed fundament legt om tot aanzienlijke vermindering van de regeldruk te komen. De mogelijkheden hiertoe moeten wel nog in de lagere wetgeving worden benut. Het beeld bij de drie decentralisaties is anders. Regeldrukvermindering lijkt bij deze herverdeling van verantwoordelijkheden geen grote rol te hebben gespeeld. Vanuit het perspectief van regeldruk is dit een gemiste kans.

In 2014 hebben wij ook geadviseerd over het verminderen van de regeldruk op andere beleidsterreinen dan hierboven genoemd. In totaal hebben wij 32 adviezen uitgebracht. In onze ex ante adviezen hanteren wij vier dicta, waarmee we aangeven of en in hoeverre het wetsvoornemen de regeldrukgevolgen goed en consequent in beeld brengt en of daarbij ook is gekeken naar minder belastende alternatieven. Tabel 1 laat zien hoe het percentage positieve en negatieve adviezen zich in 2014 heeft ontwikkeld ten opzichte van voorgaande jaren.

Verder hebben wij in 2014 diverse strategische adviezen uitgebracht. Zo hebben wij onderzoek laten doen naar de frequentie van veranderingen van wet- en regelgeving. Hieruit komt naar voren dat burgers, bedrijven en professionals zeer frequent te maken krijgen met beleidsveranderingen. Zij ervaren dit als zeer belastend. Telkens als een regel verandert, moeten zij daar kennis van nemen. Voor ondernemers kunnen wijzigingen dure gevolgen hebben voor de inrichting van hun bedrijfsprocessen. Deze zogenaamde verander-kosten tellen echter niet mee voor de netto-reductiedoelstelling van het kabinet van 2,5 miljard euro, terwijl ze juist wel heel merkbaar zijn. In ons advies over de veranderkosten – maar ook in ons advies over de voorjaarsrapportage regeldruk – hebben wij het kabinet geadviseerd om de veranderkosten daarin wel mee te tellen en om ze in ieder geval consequent in beeld te brengen. De Regeldrukaudit die wij in april 2015 zullen publiceren, bevestigt het beeld dat dit niet gebeurt.

Actal heeft zich in 2014 ingespannen om de Europese aanpak van regeldruk te versterken. Deze activiteiten ondernemen wij veelal in nauwe samenwerking met zusterorganisaties uit Duitsland, Zweden, Tsjechië en het Verenigd Koninkrijk in het netwerkverband RegWatch-Europe. Wij zien ook in verschillende andere Europese lidstaten een toenemende belangstelling voor het onderwerp ‘better regulation’. Zo is een delegatie van het Franse parlement bij Actal geweest om het Nederlandse model van regeldrukvermindering te bestuderen. De ‘better regulation’-agenda heeft in Europa een nieuwe impuls gekregen met het aantreden van de Commissie Juncker. RegWatchEurope heeft in 2014 een paper uitgebracht met onze gezamenlijke visie hoe de nieuwe Europese Commissie deze agenda verder kan brengen. Deze paper is ook gebruikt voor het overleg dat Actal heeft gevoerd met de eerste vice-president van de Commissie, de heer Timmermans.

In november 2014 is het nieuwe instellingsbesluit van Actal van kracht geworden. Hierdoor kan Actal op verzoek ook advies uitbrengen aan gemeenten en aan de VNG. Alle gemeenten zijn momenteel druk met de implementatie van de drie decentralisaties in het sociale domein. Uit de ontvangst van een eerste advies van Actal over verordeningen in de jeugdzorg merken wij dat zij de expertise van Actal willen benutten om de regeldruk voor hun burgers, bedrijven en professionals als gevolg van het nieuwe beleid zo beperkt mogelijk te houden.

Jan ten Hoopen	**Eric Helder**	**Lili Doude van Troostwijk**
Collegevoorzitter	Collegelid	Collegelid

TABEL 1 Overzicht aantallen adviezen en soorten dicta in de jaren 2012 tot en met 2014

Soort dictum	2012	2013	2014
Indienen	0	0	2
Indienen nadat	3	2	3
Niet indienen tenzij	3	5	1
Niet indienen	1	4	2
Geen dictum[1]	10	14	24
Totaal adviezen:	**17**	**25**	**32**

[1] De volgende adviezen krijgen geen dictum: strategische adviezen, adviezen naar aanleiding van signalen, adviezen naar aanleiding van consultaties, adviezen over regelgeving die al in de Eerste of Tweede Kamer ligt en adviezen over bestaande wetgeving.

FIGUUR 1

Adviezen en ontwikkelingen 2014

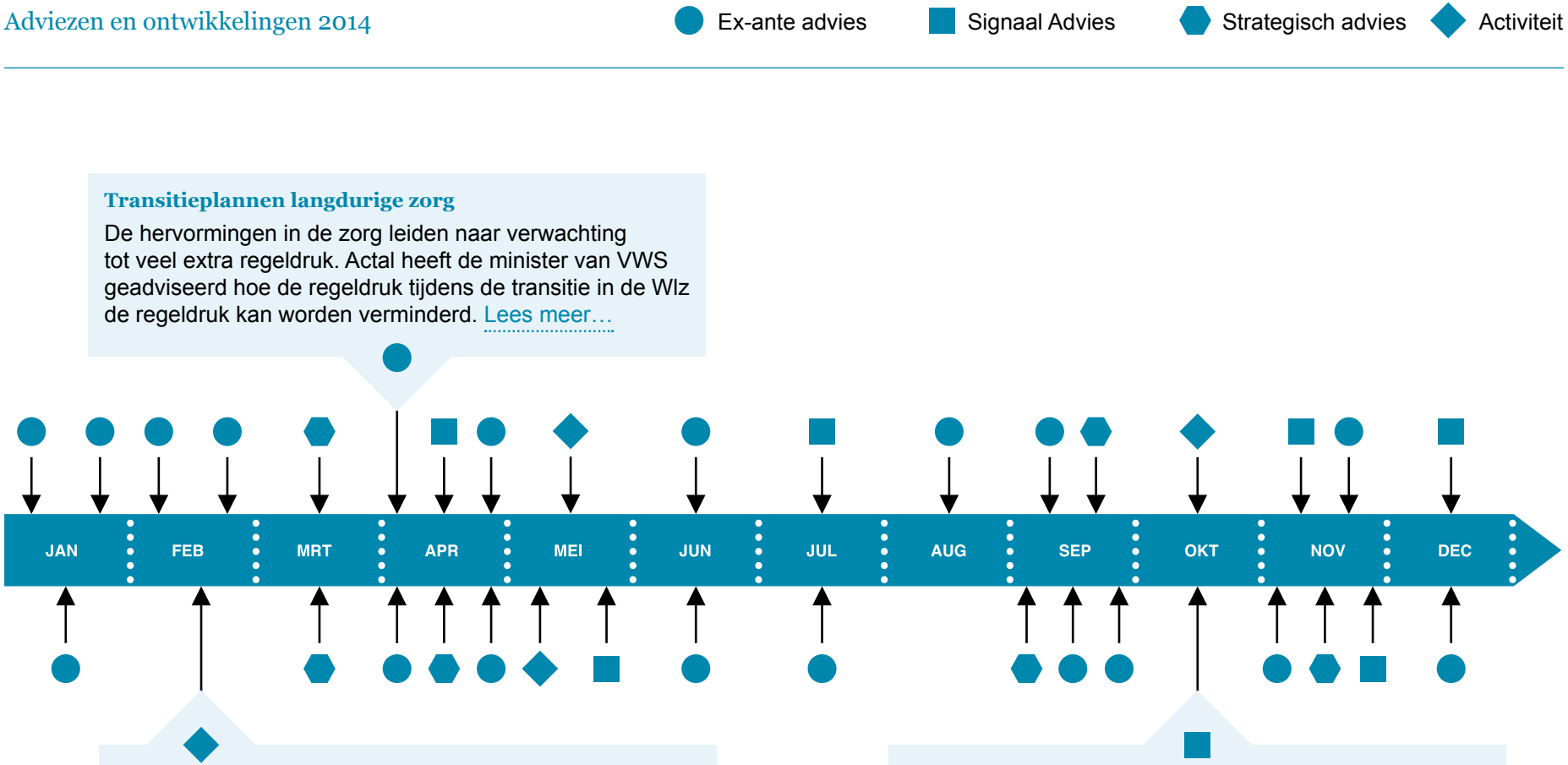

2 Strategische adviezen en sectorscans

2 Strategische adviezen en sectorscans

Actal brengt strategische adviezen en sectorscans uit om de regeldruk binnen specifieke beleidsterreinen gericht te verminderen. Sectorscans richten zich op de regeldruk die bepaalde economische sectoren, groepen burgers of groepen professionals ervaren. Strategische adviezen en sectorscans vinden plaats in reactie op een adviesaanvraag van regering of parlement. Bovendien heeft Actal de mogelijkheid om op eigen initiatief adviezen uit te brengen.
Dit hoofdstuk beschrijft de strategische adviezen die in 2014 zijn afgerond en geeft een vooruitblik van de adviestrajecten die in 2014 zijn gestart en in 2015 worden afgerond.

Verandering van wet en regelgeving

Uit het onderzoek Merkbaar Minder Regeldruk dat Actal in 2013 heeft uitgebracht, bleek dat ondernemers frequente beleidsveranderingen als zeer belastend ervaren. Dit komt met name door de eenmalige veranderkosten die voortkomen uit de wijzigingen in wet- en regelgeving: iedere keer dat een regel verandert, moet de ondernemer daar kennis van nemen. Bovendien kunnen zulke wijzigingen een grote impact hebben, bijvoorbeeld voor de inrichting van bedrijfsprocessen.
Om inzicht in de omvang van de eenmalige veranderkosten te krijgen heeft Actal aan KPMG gevraagd te onderzoeken hoe vaak regelgeving voor ondernemers eigenlijk verandert en hoe vaak daarbij sprake is van regeldrukgevolgen. Het onderzoek liet zien dat ministeries bij het merendeel van de onderzochte wetswijzigingen vooral oog hebben voor de structurele (jaarlijkse) gevolgen van de wetswijzigingen en niet voor de eenmalige veranderkosten. Dit betekent dat er onvoldoende oog is voor de eenmalige veranderkosten en daarmee ook voor het feit dat deze soms zo hoog zijn dat het jaren duurt voordat een eventuele structurele vermindering van de regeldruk die veranderkosten compenseert. Actal adviseerde daarom om uitsluitend wetswijzigingen voor besluitvorming door te geleiden met een terugverdientijd van maximaal 4 jaren. Verder beveelt Actal aan om de eenmalige veranderkosten die voortkomen uit wijzigingen in wetgeving, ook onder de netto-reductiedoelstelling van € 2,5 miljard te plaatsen.

Het kabinet heeft sinds 2009 een belangrijk instrument om de kennisnemingskosten van veranderingen in wet- en regelgeving te beperken, de vaste verandermomenten (VVM). Dit instrument houdt in dat wijzigingen in wetgeving alleen op bepaalde vaste data in het jaar mogen ingaan, zodat deze veranderingen voorspelbaarder worden en de kennisnemingskosten voor bedrijven en burgers lager zijn. De VVM-systematiek specificeert daarbij enkele gronden op basis waarvan van de vaste verandermomenten mag worden

afgeweken. Onderzoek van Actal laat zien dat 43% van de relevante wetswijzigingen niet voldoen aan de VVM-systematiek (inclusief zijn uitzonderingsgronden). Actal adviseert om de systematiek consequent na te leven en ook beleidsregels hier onder te laten vallen. Ook is gebleken dat het kabinet binnen de VVM-systematiek twee verschillende invoeringstermijnen hanteert. Veranderingen met gevolgen voor bedrijven moeten minimaal 2 maanden van tevoren bekend zijn, terwijl dat bij veranderingen met gevolgen voor de overheid zelf minimaal 3 maanden moet zijn. Dit lijkt op meten met twee maten. Actal adviseert om de invoeringstermijn ook voor bedrijven op 3 maanden te zetten.

Regeldruk voor kleine ondernemers onverminderd hoog

Dit onderzoek was een herhaling van een eerder onderzoek uit 2008. Het doel was om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de regeldruk voor kleine ondernemers in verschillende fasen van een bedrijf, en van hun beleving daarbij. Het onderzoek richt zich op een schildersbedrijf en een broodjeszaak. Zij staan symbool voor alle kleine ondernemers. Het onderzoek vergelijkt de regeldruk voor deze ondernemers in 2013 met die in 2007 (uit het eerdere onderzoek). Uit het onderzoek blijkt dat kleine ondernemers nog weinig merken van de vermindering van de regeldruk. Dat is niet alleen hun beleving, maar het blijkt ook uit het feit dat de regeldruk voor deze ondernemers in 7 jaar tijd slechts met 3% is gedaald. In zijn advies aan de minister van Economische Zaken doet Actal de aanbeveling om nader te onderzoeken waarom de regeldruk voor deze ondernemers zo weinig is afgenomen. Verder adviseert Actal om gebruik te maken van reeds bestaande mogelijkheden om de regeldruk voor deze bedrijven te verminderen.

> *‘Het stelsel van drempels is complex en uiterst ondoorzichtig. Ondernemers hebben al deze drempels niet op hun netvlies. Wel is zeker dat deze ondernemers voor de kosten opdraaien.’*
>
> *Jan ten Hoopen, 2014*

Het onderzoek roept de vraag op of de gevolgen voor de regeldruk zoals opgenomen in de voortgangsrapportages, ook daadwerkelijk zo op de werkvloer worden beleefd. Het beeld is dat een belangrijk deel van de beoogde reducties niet in de boeken van de kleine ondernemers terecht zijn gekomen. Actal adviseert daarom om het onderwerp ‘regeldruk’ standaard op te nemen in de verplichte, periodieke beleidsevaluaties.

Het onderzoek laat verder zien dat de regeldruk toeneemt wanneer het bedrijf de rechtsvorm besloten vennootschap krijgt. De ondernemer is dan vennootschapsbelastingplichtig en moet zijn jaarrekening bij de Kamer van Koophandel deponeren. Dit soort verplichtingen zijn vooral zwaar voor ondernemers met minder dan 10 medewerkers. Actal adviseert om het ‘Think Small First’- principe dat Europa hanteert, als uitgangspunt bij nieuwe wet- en regelgeving in Nederland toe te passen.

Ten slotte blijkt uit het onderzoek dat kleine ondernemers die wel voldoen aan de wet, door toezichthouders toch worden geconfronteerd met extra eisen. Actal adviseert om dergelijke bovenwettelijke eisen door toezichthouders te voorkomen.

Regeldruk door inkomenskoppelingen en inkomensdrempels

Burgers die financiële ondersteuning nodig hebben, kunnen daartoe gebruik maken van een groot aantal nationale en lokale regelingen. Het gaat daarbij om regelingen voor uitkeringen en (financiële) voorzieningen. Verder past de overheid in veel regelingen ook inkomensafhankelijke koppelingen toe. Het onderzoek naar inkomens-koppelingen en inkomensdrempels beoogt de regeldruk van deze koppelingen en drempels in beeld te brengen.

Het onderzoek leidde tot de conclusie dat de regelingen voor bijstand, toeslagen, belastingkortingen en andere vormen van inkomensonder-steuning onnodig complex zijn. Veel mensen in Nederland doen een beroep op regelingen omdat zij geen of te weinig inkomen hebben. Gemiddeld hebben zij dan met 13 verschillende regelingen te maken en met 7 verschillende inkomens- en vermogensdefinities. Dit heeft als gevolg dat veel mensen eigenlijk niet meer weten waar zij recht op hebben. Financiële planning is daardoor voor hen onmogelijk. Actal adviseert aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Financiën om het aantal regelingen substantieel te beperken. Verder luidt het advies om in alle regelingen zo veel mogelijk één inkomens- en één vermogensbegrip te gebruiken. Daarbij kan zoveel mogelijk worden aangesloten bij de Belastingdienst: kies in alle inkomensafhankelijke regelingen voor het 'verzamelinkomen' en het 'vermogen van box 3'. Deze gegevens zijn immers bij de Belastingdienst bekend. Ten slotte adviseert Actal om één betaalmoment per maand te hanteren: aan het einde van de kalendermaand. Dit is ook het moment waarop salarissen en uitkeringen worden uitbetaald. Deze vereenvoudigingen moeten niet alleen in alle Rijksregelingen worden doorgevoerd, maar op termijn ook in alle lokale regelingen. Zolang dit alles nog niet is gebeurd, adviseert Actal om deze burgers persoonlijk te helpen om hun financiële mogelijkheden in beeld te krijgen.

Regeldruk door drempels bij groei ondernemingen

De overheid maakt bij veel regelingen uitzonderingen voor kleinere bedrijven, voor wie het niet proportioneel is om aan alle wettelijke bepalingen te voldoen. Daarbij hanteert de overheid bij veel regelingen andere criteria, drempels en grenswaarden, zonder dat duidelijk wordt waarom die verschillen nodig zijn. Bekende drempels zijn die van 20 werknemers waarboven een werkgever collectief ontslag mag aanvragen, die van 25 werknemers waarboven hij een Arbo-preventiemedewerker moet aanstellen, en die van 50 werknemers voor het verplicht instellen van een ondernemingsraad. Actal heeft onderzocht of en in hoeverre ondernemers last van dergelijke drempels hebben.

Het onderzoek vond minimaal 136 verschillende wettelijke drempels. Voor een groot aantal van deze drempels en verplichtingen staat niet in de wet of de toelichting waarom die drempel bestaat en waarom die

is vastgesteld op het betreffende niveau. Hierdoor is ook niet duidelijk of zo'n drempel niet ook hoger had kunnen liggen, zodat meer bedrijven vrijgesteld zouden zijn van de wettelijke bepalingen. Actal adviseert daarom het kabinet kritisch te kijken naar het waarom van drempels en verplichtingen.
Verder liet het onderzoek zien dat ondernemers zich nauwelijks bewust zijn van de drempels. Het naleven daarvan hebben zij uitbesteed aan (interne en externe) adviseurs. Maar de kosten hiervan komen wel voor hun rekening, in de vorm van méér werk voor hun werknemers en hogere facturen van zakelijke dienstverleners. Deze regeldruk kan omlaag door drempels gelijk te trekken, overbodige verplichtingen af te schaffen en bestaande vrijstellingen op te rekken.

Tot slot adviseert Actal het kabinet om in gevallen waarin wetgeving een indeling naar bedrijfsgrootte maakt, aan te sluiten op de Europese indeling in bedrijfsgroottes: micro, klein, middelgroot en groot. Deze grenzen zijn gebaseerd op jaaromzet en aantal werknemers.

Voorjaarsrapportage regeldruk

Het kabinet rapporteert periodiek over de voortgang bij het merkbaar verminderen van de regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals in Nederland. Actal heeft onder andere als taakopdracht om regering en Staten-Generaal te adviseren over de kabinetsaanpak voor het verminderen van regeldruk. In zijn advies aan de Tweede Kamer – van november 2014 – doet Actal aanbevelingen om de kwaliteit van toekomstige voortgangsrapportages te verbeteren.

Het kabinet heeft een ambitieuze reductiedoelstelling van 2,5 miljard euro geformuleerd. In de voorjaarsrapportage geeft het kabinet aan dat het reeds 2,2 miljard euro 'met maatregelen heeft belegd', waarvan voor ongeveer 0,8 miljard euro in werking is getreden. Dit zijn duidelijke stappen richting de verwezenlijking van de reductiedoelstelling. Actal constateert echter ook een aantal tekortkomingen en onduidelijkheden waardoor een eenduidig oordeel over de voortgang niet mogelijk is. Zo bevat de voorjaarsrapportage alleen wet- en regelgeving waarvan de gevolgen meetellen voor de netto-reductiedoelstelling. Daardoor blijft wet- en regelgeving buiten beeld die weliswaar niet meetelt voor de reductiedoelstelling, maar wel degelijk gevolgen voor de regeldruk heeft. Het gaat dan met name over de inhoudelijke nalevingskosten van wet- en regelgeving met een Europese oorsprong en de eenmalige regeldrukgevolgen van Nederlandse wet- en regelgeving. Actal stelt dat ook deze regeldrukgevolgen heel merkbaar zijn voor bedrijven, burgers en professionals. Deze gevolgen niet meetellen past dan ook niet bij het streven om inzicht te geven in de mate waarin regeldruk merkbaar afneemt. Actal adviseert om deze regeldrukgevolgen afzonderlijk in de voortgangsrapportages in beeld te brengen. Zodat het duidelijk is dat zij wel gevolgen hebben voor de samenleving, maar niet meetellen voor de netto-reductiedoelstelling van het kabinet.

Een belangrijke bron van irritatie voor ondernemers is het feit dat wet- en regelgeving vaak verandert. Ook uit de voorjaarsrapportage blijkt dat het kabinet zich in veel gevallen niet houdt aan de VVM-systematiek. Daarom adviseert Actal om in de voortgangsrapportages

bij alle wet- en regelgeving expliciet te vermelden wat de datum van inwerkingtreding is en of de minimale invoeringstermijn is gehanteerd. Tevens adviseert Actal om, bij afwijking van de VVM, steeds aan te geven op basis van welke uitzonderingsgrond dit is gebeurd. Ten slotte adviseert Actal om te experimenteren met een algemene invoeringstermijn van minimaal 3 maanden, niet alleen voor de overheid, maar ook voor bedrijven, burgers en professionals.

Strategische adviestrajecten die nog niet zijn afgerond

Actal heeft in 2014 een aantal strategische adviestrajecten opgestart die in 2015 worden afgerond.

Sectorscan innoverende bedrijven in de medische technologie

Actal is begin 2014 gestart met een onderzoek naar belemmerende factoren voor innoverende hightech bedrijven in de medische technologie. Doel van deze sectorscan is om regeldruk te identificeren die innoverende bedrijven in de medische hightech sector belemmeren om innovaties te realiseren. Het betreft hier belemmeringen (EU, nationaal en decentraal) die worden opgelegd door (gedelegeerde) overheidsinstellingen, of die als zodanig door ondernemers worden ervaren. De scan kijkt daarnaast hoe regelgeving samenwerking tussen bedrijven (MKB en grootbedrijf) en tussen bedrijven en kennisinstellingen onnodig ingewikkeld maakt en of de overheid de randvoorwaarden voor innovatie (o.a. kennisuitwisseling, subsidie trajecten) goed heeft geregeld. Op basis van dit onderzoek zal Actal in 2015 een advies uitbrengen aan het kabinet hoe deze regeldruk te verminderen.

Regeldruk kredietverlening

Actal is op verzoek van de minister van Financiën in december 2014 gestart met een onderzoek naar de regeldruk bij kredietverlening door financiële instellingen. In opdracht van Actal doet EY onderzoek naar de regels die (onnodige) barrières kunnen vormen voor toetreding of groei tot de Nederlandse financiële sector, met name op het gebied van kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf en verstrekken van hypotheken aan consumenten. Op basis van dit onderzoek zal Actal in 2015 een advies hierover uitbrengen aan de minister van Financiën.

Onderzoek Ex post

In 2014 is Actal een onderzoek gestart naar of de regeldruk gevolgen in de praktijk (ex post) overeenkomen met de ex ante verwachte gevolgen voor de regeldruk. Dit zal worden bekeken aan de hand van een viertal dossiers. In geval er sprake is van verschillen zal worden nagegaan wat hiervoor de verklaring is. Het onderzoek beoogt voorts een indicatie te geven van de “werkelijkheidswaarde” van de “plussen en minnen” boekhouding van het kabinet. Het onderzoek zal in 2015 worden afgerond.

3 Voorgenomen wet- en regelgeving

3 Voorgenomen wet- en regelgeving

Actal wil met adviezen over voorgenomen regelgeving bereiken dat er vroegtijdig in de beleidsontwikkeling aandacht is voor de regeldrukgevolgen. Alternatieven met minder regeldruk-gevolgen moeten stelstelmatig en serieus worden afgewogen. Bovendien moeten de gevolgen van voorgenomen wet- en regelgeving voor de regeldruk goed en volledig in beeld worden gebracht, opdat deze gevolgen op een adequate wijze kunnen worden meegenomen in de besluitvorming. In 2014 heeft Actal 19 adviezen over voorgenomen wet- en regelgeving uitgebracht aan de regering en aan de Tweede Kamer.

Wet pensioencommunicatie (SZW)

De regelgeving rondom pensioenen is niet alleen complex, ook het pensioenbewustzijn onder burgers is laag. De Wet pensioen-communicatie moet ervoor zorgen dat informatie over pensioenen beter aansluit op de wensen van pensioendeelnemers. Dit moet hen in staat stellen op het juiste moment de juiste beslissing te nemen. In aanvulling op het wetsvoorstel adviseert Actal in januari 2014 om één digitale ingang te hanteren waar pensioendeelnemers hun persoon-lijke pensioendossier kunnen raadplegen. Dit bespaart hen tijd en ergernis. Maar ook zal hierdoor de regeldruk voor pensioen-uitvoerders afnemen. Zij hoeven dan niet langer de actuele contactgegevens van deelnemers te achterhalen of duplicaten van zoekgeraakte overzichten na te sturen.

Bij dit wetsvoorstel onderstreept Actal het belang van een adequate beschrijving en berekening van de eenmalige en structurele effecten voor de regeldruk. De afwezigheid hiervan suggereert dat regeldruk geen rol speelde bij het maken van dit wetsvoorstel. Het resultaat is dat de gevolgen voor de regeldruk ten onrechte niet meetellen voor de kabinetsdoelstelling om de regeldruk voor burgers te verlagen.

Wet algemeen pensioenfonds (SZW)

De Wet algemeen pensioenfonds maakt de bundeling van verschillende pensioenregelingen mogelijk. Dankzij deze wet kan straks één algemeen pensioenfonds meerdere regelingen uitvoeren. Dit biedt goede kansen op minder regeldruk voor zowel pensioen-uitvoerders als pensioendeelnemers. Het kabinet legde een wets-voorstel voor ter consultatie. In deze consultatieversie beperkt het de bestuurlijke lasten en de kosten voor vermogensbeheer en uitvoering voor pensioenuitvoerders, en biedt het de mogelijkheid voor deelnemers om informatie over meerdere pensioenregelingen gebundeld te ontvangen.

Op basis van de consultatieversie heeft Actal geadviseerd hoe de wet tot daadwerkelijke vermindering van de regeldruk kan leiden. Zo adviseert Actal om géén nieuwe vergunningsplicht te introduceren, ten einde pensioenuitvoerders extra administratieve rompslomp te besparen. Tot op heden was een vergunning voor pensioenfondsen niet nodig. Algemene regels en extern toezicht blijken voldoende om onverantwoorde risico's en misstanden te voorkomen. De noodzaak van een vergunningsplicht is onvoldoende onderbouwd, noch zijn de eenmalige en structurele regeldrukeffecten in kaart gebracht.

Ook vindt Actal dat de wet expliciet de mogelijkheid moet bieden aan algemeen pensioenfondsen om in één bericht informatie over meerdere pensioenregelingen te verstrekken. Dit verlaagt de kennisnemingskosten voor zowel werkgevers als pensioendeelnemers. Alle relevante informatie in één pensioenoverzicht geeft een pensioendeelnemer veel beter inzicht in zijn pensioenaanspraken dan een verzameling van losse berichten.

Wet algemeen pensioenfonds (SZW)

In augustus legde het ministerie van SZW het gewijzigde wetsvoorstel Algemeen pensioenfonds aan Actal voor. Actal heeft vervolgens op basis van het wetsvoorstel een advies uitgebracht om de regeldruk te beperken. Daarin adviseert het om vóóraf een systeemcheck uit te voeren op de vermogens en het werkkapitaal van een algemeen pensioenfonds waardoor achteraf minder toezicht nodig is. Tevens adviseert Actal om stapeling van controle en risico beperkende maatregelen te voorkomen.

Ook voor pensioendeelnemers kan de regeldruk omlaag. Actal adviseert ook hier om de communicatie over verschillende pensioenregelingen te combineren in één bericht. De pensioendeelnemer is hierdoor in één bericht op de hoogte. Het wetsvoorstel biedt de wettelijke ruimte om geïntegreerd te communiceren.

Invoeringswet Jeugdwet (VWS)

Met de Jeugdwet decentraliseert het kabinet de jeugdzorg naar de gemeenten. In 2013 adviseerde Actal het kabinet al tweemaal over de Jeugdwet en het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet. In januari 2014 heeft Actal advies uitgebracht over de Invoeringswet Jeugdwet.

De Invoeringswet bepaalt dat de Bureaus Jeugdzorg niet direct per 1 januari 2015 verdwijnen, maar per 1 januari 2016. Hierdoor daalt de regeldruk later dan in de Jeugdwet zelf was aangegeven. Bovendien krijgen jongeren en gezinnen in korte tijd te maken met drie verschillende manieren van uitvoering. Actal heeft het ministerie gevraagd om in de toelichting op het wetsvoorstel te beschrijven hoe in die overgangsfase de regeldruk voor de burger laag kan blijven.

Naar aanleiding van dit advies heeft het ministerie in de toelichting een regeldrukparagraaf opgenomen. Hierin staat dat de overgangsfase niet leidt tot veranderingen in de regeldruk. De regeldrukeffecten hebben vooral te maken met de intrekking van de Wet op de jeugdzorg. Dit gebeurt per 1 januari 2015 en vanaf dat moment vinden volgens het kabinet de beoogde besparingen plaats.

Uitvoeringsbesluit Jeugdwet (VWS)

Het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet geeft nadere regels voor de certificering van jeugdzorgorganisaties en voor de verantwoordings-informatie. Eind 2013 adviseerde Actal hoe het besluit minder bureaucratisch vorm te geven. In april 2014 legde het ministerie de aangepaste versie aan Actal voor.

De stelselherziening in de jeugdzorg heeft grote regeldrukgevolgen. In het eerdere advies heeft Actal benadrukt dat het ministerie de effecten voor de regeldruk goed in kaart moet brengen. Zonder degelijke berekeningen van de regeldruk is het niet mogelijk om bij de besluitvorming een onderbouwde afweging te maken, en te kiezen voor het minst belastende alternatief. Daarnaast blijft het onduidelijk of en in hoeverre het Uitvoeringsbesluit een bijdrage levert aan de netto-reductiedoelstelling.

Gezien de beperkte inhoudelijke aanpassingen in het nieuwe besluit, adviseert Actal om het toezicht te laten uitvoeren door één toezicht-houder. Het blijft onhelder welke meerwaarde de verschillende certificeringen en toezichtinstrumenten bieden. Als minder belastend alternatief kan het ministerie dit soort voorwaarden ook vastleggen in wet- en regelgeving, gecombineerd met toezicht door slechts één instantie.

Verder adviseert Actal om stil te staan bij de merkbaarheid van regeldruk voor gezinnen en professionals. Deze vraag is pregnanter nu de aangepaste versie van het besluit de verplichting om gegevens aan het CBS te leveren verder uitbreidt. Daarom adviseert Actal om een belevingsmonitor in te stellen waarmee kabinet en gemeenten kunnen bijsturen als blijkt dat de regeldruk niet merkbaar afneemt.

Wet langdurige zorg (VWS)

Dit wetsvoorstel wil de kwaliteit van de zorg verbeteren, de betrokkenheid van de samenleving vergroten, en komen tot een financieel houdbaar systeem. Om dit te realiseren gaat de verantwoordelijkheid voor de langdurige zorg over op de zorgverzekeraars.

Actal heeft geadviseerd op welke wijze deze overgang kan plaats-vinden met zo min mogelijk drempels of irritaties. Het advies geeft aan dat bureaucratie en onzekerheid worden voorkomen door zorgvragers niet te verplichten een nieuwe aanvraag in te dienen of opnieuw hun gegevens te verstrekken als die al bij de overheid bekend zijn. Patiënten ervaren het aanvragen van een nieuwe, maar gelijkluidende indicatiestelling als onnodige regeldruk.

De nieuwe wet heeft tot doel om de participatiemaatschappij gestalte te geven. Daarbij hoort dat zorgvragers in hun naaste omgeving kijken wie een rol kan spelen in de zorgondersteuning. Actal geeft aan dat de kwalitatieve beschrijving van de regeldrukgevolgen voor het sociale netwerk van zorgvragers onvolledig is. Zo maakt het voorstel niet duidelijk waaruit de ‘verplichting’ van het sociaal netwerk tot het verlenen van hulp precies bestaat. Als het netwerk een actieve bijdrage moet leveren, is het van groot belang hen zorgvuldig te

benaderen. Onduidelijkheid kan leiden tot irritatie, en dus tot een onnodige toename in de ervaren regeldruk.

Uitvoeringsbesluit Wet Langdurige zorg (VWS)

Iedereen die aanspraak maakt op langdurige zorg, heeft vanaf januari 2015 een indicatiebesluit nodig. Met het Uitvoeringsbesluit probeert het kabinet de plannen zo lastenluw mogelijk vorm te geven. Actal heeft geadviseerd hoe het systeem nog minder belastend kan. Centraal in het advies staat dat wie van zorgaanbieder wisselt, zich niet nogmaals zou hoeven aan te melden of opnieuw gegevens zou hoeven aan te leveren. Dit kan als de 'oude' zorgaanbieder de gegevens van de zorgbehoevende ter beschikking stelt aan de nieuwe zorgaanbieder.

De regeldruk kan verder omlaag door de indicatiestelling beter af te stemmen op de persoonlijke situatie van de verzekerde. Als het zorgdossier duidelijk laat zien dat iemand voldoet aan de criteria voor een indicatiestelling, is een onderzoek 'in persoon' niet nodig. Actal adviseert het ministerie deze vrijstelling van onderzoekmogelijk te maken. Verder adviseert Actal om voor licht verstandelijk gehandicapten die behoefte hebben aan blijvende zorg, een 'permanent' indicatiebesluit mogelijk te maken. Hiermee hoeven deze mensen niet onnodig periodiek op controle.

Transitieplannen Langdurige Zorg en Wet Jeugd (VWS)

Om de decentralisaties in de zorg soepel te laten verlopen, heeft het kabinet transitieplannen opgesteld. Deze plannen moeten de continuïteit van zorg garanderen en bovendien de regeldruk voor zorgvragers en -aanbieders verminderen. Actal heeft al vaker geadviseerd over de hervormingen in de zorg. De verwachte effecten van deze decentralisaties laten vooral een stijging van de regeldruk zien. Om deze trend te keren, adviseert Actal de vermindering van regeldruk in de transitieplannen en werkafspraken nóg duidelijker en concreter te maken. Actal constateert dat uit de concepttransitie plannen blijkt dat het thema regeldruk daar geen rol speelt en zich in werkafspraken beperkt tot een 'inspanningsverplichting'. Actal geeft aan dat om de regeldruk daadwerkelijk te verminderen, het nodig is om in de plannen en afspraken zelf doelstellingen, acties, tijdlijnen en resultaten te expliciteren. Hiervoor kan het kabinet gebruik maken van de randvoorwaarden zoals beschreven in de rapportage "Hervorming Langdurige Zorg".

Actal adviseert om ook de inhoud van de transitieplannen duidelijker te maken. De intentieverklaring geeft aan dat regeldruk kan worden verminderd 'door het schrappen van overbodige regels en administratieve verplichtingen'. Maar het is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot de zojuist afgeronde wetgevingstrajecten Jeugdwet, Wet langdurige zorg (Wlz) en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze nieuwe wetten hebben het detailniveau van regels net vergroot, zodat er niet veel ruimte meer lijkt te zijn om regels en verplichtingen te schrappen.

Tot slot adviseert Actal om meer samenhang aan te brengen in het toezicht op zorgaanbieders. Het Rijk gaat toezicht houden op de

jeugdzorg, de gemeenten op de maatschappelijke ondersteuning. Dit betekent dat zorgaanbieders hun administratieve processen moeten 'opknippen' om verantwoording af te leggen aan verschillende toezichthouders. Eén toezichthouder kan deze extra bron van regeldruk wegnemen.

Persoonsgebonden budget (VWS)

De aanvraag van een persoonsgebonden budget (pgb) en de verantwoording van uitgaven zijn erg complex en tijdrovend. Tijdens de behandeling van het voorstel Wet langdurige zorg heeft de Tweede Kamer de staatssecretaris van VWS gevraagd zowel de regeldruk als de fraudegevoeligheid van het pgb te beperken. Actal ziet mogelijkheden om de regeldruk met € 5,5 miljoen te verlagen. Deze mogelijkheden bieden daarnaast extra bescherming tegen de risico's van fraude en oneigenlijk gebruik. Actal heeft geadviseerd de aanvraag altijd via een 'keukentafelgesprek' te laten verlopen, in plaats van de verschillende mogelijkheden die nu in het voorstel staan. Dit zou dan aansluiten op de aanvraag voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning bij de gemeente. Hierbij geldt het verslag van het – informele – keukentafelgesprek tevens als aanvraag. Een dergelijke laagdrempelige procedure – waarin de zorgbehoefte gezamenlijk wordt vastgesteld – komt dan in de plaats van een tijdrovende, schriftelijke aanvraag gevolgd door een toelichtend gesprek. Actal adviseert verder om de rol van de pgb-houders te beperken tot het accorderen van betalingen. Laat zorgaanbieders hun facturen rechtstreeks aan de SVB sturen, waarna de pgb-houder de betaling alleen maar hoeft goed te keuren (per post of via DigiD). Zorgvragers hoeven dan niet langer facturen en declaraties te bewaren. Op deze wijze kunnen pgb-houders zich straks – zonder enige administratieve belemmeringen – helemaal richten op het regisseren van hun zorg. Zo krijgen zij optimaal de ruimte om een passende zorgaanbieder en de meest effectieve zorg te kiezen.

Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg (VWS)

Op verzoek van de Eerste Kamer heeft de minister van VWS de regeldrukgevolgen van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) opnieuw laten doorrekenen. Het oorspronkelijke wetsvoorstel vermeldde een structurele afname van de regeldruk van € 0,1 miljoen. De nieuwe berekeningen laten echter een initiële toename zien van € 16 miljoen in het eerste jaar, en vervolgens een structurele toename van eveneens € 16 miljoen. Actal adviseert de minister nogmaals te kijken naar de proportionaliteit en uitvoerbaarheid van de verplichtingen. Het is vooral de vraag hoe kleine zorgaanbieders en ZZP'ers omgaan met de verplichtingen.

Het verschil tussen de oorspronkelijke berekening van de regeldruk en de herziene berekening is aanzienlijk. Het verschil neemt verder toe doordat kleine zorgaanbieders en ZZP'ers straks dezelfde verplichtingen krijgen die nu nog alleen voor grote instellingen gelden. De kosten die hieruit voortkomen, zijn niet in beeld gebracht. Actal adviseert om na te gaan of deze maatregelen proportioneel en uitvoerbaar zijn: Wegen de baten van de Wkkgz op tegen de extra kosten? Daarbij adviseert Actal ook om na te gaan of het de 'kleine spelers' überhaupt gaat lukken om te voldoen aan de nieuwe – en de

bestaande – verplichtingen? Tot slot adviseert Actal om bij de opzet van het nieuwe register van zorgaanbieders gebruik te maken van reeds bekende gegevens – bijvoorbeeld uit het handelsregister van de KvK en het BIG-register.

Goedkeurings- en Uitvoeringswet bij VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap (VWS)

Dit VN-verdrag beoogt de maatschappelijke participatie van personen met een handicap te borgen en te verbeteren. De wet moet mogelijk maken dat mensen met een handicap bedrijven, winkels en dienstverleners kunnen vragen om drempels weg te nemen. Denk bijvoorbeeld aan een lagere toonbank voor mensen met een rolstoel. Hoe belangrijk het maatschappelijke doel ook is, het blijft van belang dat de regels werkbaar zijn voor burgers en bedrijven. Actal heeft in 2013 de staatssecretaris van VWS geadviseerd om de verwachte aanpassingskosten voor het bedrijfsleven beter in kaart te brengen. Zonder dit inzicht is het niet mogelijk een goede belangenafweging te maken.

De toelichting op het voorstel wijst op een structurele toename van de nalevingskosten voor bedrijven. Omdat de precieze reikwijdte van de wet nog niet vastligt, heeft het ministerie verschillende scenario's alleen globaal doorgerekend: de regeldrukgevolgen worden zo geschat ergens tussen de € 18,4 miljoen en € 106,7 miljoen te liggen. Actal adviseert het ministerie om een keuze te maken voor één van de scenario's en de regeldruk ervan gedetailleerd te berekenen. Dan staat het vast hoeveel regeldruk dát voorstel teweeg brengt. Zonder een kwantificering blijft het moeilijk om het maatschappelijke effect af te wegen tegen de regeldrukgevolgen. Ook betekent een toename dat de ministeries zich extra moeten inspannen om de kabinetsbrede netto-reductiedoelstelling te behalen. Het kabinet heeft besloten om de regeldrukgevolgen pas na implementatie van de wet in beeld te brengen.

Beschikking geen loonheffingen (Financiën)

Werknemers worden fiscaal anders behandeld dan zelfstandigen. Werknemers hebben voor de wet een dienstbetrekking, zelfstandigen niet. Het blijkt in de praktijk niet goed mogelijk om een scherpe scheidslijn te trekken tussen arbeidsrelaties die wel en arbeidsrelaties die geen dienstbetrekking zijn. Arbeidsrelaties die op een dienstbetrekking lijken, maar waarbij niet de bijbehorende fiscale en sociale consequenties gelden, noemt het Kabinet 'schijnzelfstandigheid'. Het kabinet wil die zogenaamde 'schijnzelfstandigheid' tegengaan. Het kabinet introduceert daartoe de Beschikking geen loonheffingen (BGL). Dat is de opvolger van de Verklaring arbeidsrelatie (VAR). De nieuwe BGL introduceert medeverantwoordelijkheid voor opdrachtgevers voor de werkzaamheden en de omstandigheden die door de zelfstandige opdrachtnemers zijn beschreven op de BGL. Ook moet het aanvragen van een BGL met een internetmodule sneller duidelijkheid en meer zekerheid aan opdrachtgevers en opdrachtnemers geven dan de oude schriftelijke wijze van aanvragen.

De staatssecretaris van Financiën heeft Actal gevraagd hierover advies uit te brengen. Actal heeft ook signalen ontvangen over de regeldruk die wordt veroorzaakt door de oude VAR en die verwacht worden van de voorgenomen BGL. Na onderzoek stelt Actal dat het

kabinet onvoldoende duidelijk maakt hoe groot het probleem van schijnzelfstandigheid werkelijk is. Volgens een onderzoek van Economische Zaken is de omvang van schijnzelfstandigheid niet nauwkeurig vast te stellen. Hierdoor is het niet duidelijk of de toename van de regeldruk die de medeverantwoordelijkheid veroorzaakt, wel proportioneel is. Wel heeft Actal positief geadviseerd om de nieuwe internetmodule in te voeren. Deze kan zorgen voor een betere dienstverlening door de overheid. Zo geeft de internetmodule bedrijven sneller duidelijkheid en meer zekerheid over de aard van een arbeidsrelatie. Daarbij merkt Actal op dat, om de regeldruk ook merkbaar te laten dalen, de overheid niet moet vragen naar informatie die zij reeds in bezit heeft. Ook dienen in de Internetmodule geen vragen gesteld te worden die niet van invloed zijn op BGL.

Participatiebijdrage quotumdoelstelling (SZW)

In 2013 kwam het kabinet met de sociale partners overeen dat zij 100.000 extra mensen met een arbeidsbeperking aan het werk zouden helpen. Een ambitieuze doelstelling. Als het de werkgevers niet lukt, heeft de staatssecretaris de quotumheffing achter de hand. Werkgevers met 25 of meer mensen in dienst die niet voldoende arbeidsplaatsen creëren, moeten betalen voor niet-ingevulde arbeidsplaatsen. Zowel werkgevers als werknemers krijgen dan ook te maken met veel extra administratieve lasten en nalevingskosten.

In augustus 2013 heeft Actal geadviseerd over de regeldrukgevolgen van de eerste versie van dit wetsvoorstel. Vervolgens toetste Actal in december 2013 de gewijzigde versie. Naast gevolgen voor het bedrijfsleven heeft deze versie óók gevolgen voor burgers. Actal vergeleek beide versies en adviseerde het wetsvoorstel niet in te dienen. De belangrijkste reden hiervoor is dat het ministerie onvoldoende onderbouwt waarom wetgeving het juiste instrument is om de arbeidsparticipatie van mensen met een arbeidsbeperking te verhogen.

De wet treedt in werking als de doelstelling van 100.000 extra arbeidsplaatsen niet wordt gehaald. Werkgevers moeten dan eerst nagaan óf zij onder de nieuwe wet vallen. Vervolgens moeten zij hun bedrijfsadministratie en handboeken aanpassen, en telkens checken of nieuwe werknemers als ‘arbeidsbeperkt’ zijn geregistreerd. Er komt ook extra regeldruk voor mensen met een arbeidsbeperking. Zij moeten zich verplicht melden voor opname in het UWV-register van arbeidsgehandicapten. Alleen wanneer alle vormen van regeldruk volledig in kaart zijn gebracht, kan een goede afweging worden gemaakt.

Een minder belastend alternatief voor de quotumheffing is om te kiezen voor een collectieve aanpak in plaats van tijdrovende en arbeidsintensieve controles op de 30.000 bedrijven die onder de quotumdoelstelling vallen. Bedrijven worden dan collectief aangesproken op hun verantwoordelijkheid om bij te dragen aan het verwezenlijken van de doelstellingen uit het Sociaal Akkoord. De hoogte van een collectieve participatiebijdrage kan bijvoorbeeld afhankelijk zijn van de CBS-schattingen van het aantal nieuwe banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze opzet prikkelt bedrijven elkaar aan te spreken. Halen zij de doelstelling niet, dan betaalt iedereen evenredig mee.

Lagere regelgeving Quotumwet (SZW)

De lagere regelgeving van de Quotumwet is complex. Dit komt vooral door de vele gelijkstellingen, uitzonderingen en bijzonderheden. Zo geldt de quotumheffing alleen voor bedrijven 25 of meer werknemers. En er is een ingewikkelde formule om de exacte hoogte van de heffing te berekenen. Gericht en eenduidig communiceren kan helpen de regeldruk voor bedrijven te beperken.

Actal adviseert het ministerie zo snel mogelijk naar bedrijven met minder dan 25 werknemers te communiceren dat zij niet onder de regeling vallen. Dit voorkomt onnodige, voorbereidende activiteiten. Bedrijven die wél onder de regeling vallen, moeten in één keer worden geïnformeerd over alle stappen die ze moeten zetten. Dit voorkomt versnippering in de informatievoorziening. Ook moet de overheid beslissingen over de quotumheffing onderbouwen met onderliggend feitenmateriaal. Zo kan een werkgever de juistheid van een beslissing verifiëren, zonder zelf extra zoek- en speurwerk te verrichten.

Wet en AMvB personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk (SZW)

Kinderen vormen een kwetsbare groep in onze samenleving; zij hebben goede, wettelijke bescherming nodig. Het kabinet wil daarom ondernemers in de kinderopvang en het peuterspeelwerk verplichten om hun medewerkers continue te laten screenen. Actal ziet mogelijkheden om veiligheid hand in hand te laten gaan met een lage regeldruk.

Voor de continue screening moeten medewerkers in de sector zich zowel inschrijven in een personenregister en als ook een VOG aanvragen. Nu gaat het nog om twee afzonderlijke procedures. Actal adviseert de twee procedures samen te voegen. Op deze manier borg je de veiligheid van het kind, terwijl de regeldruk voor medewerkers en houders gering blijft.

Actal vindt dat het wetsvoorstel de structurele effecten voor de regeldruk goed in beeld brengt. Dat geldt ook voor de overgangsregeling, die de éénmalige regeldruk voor de ondernemers en medewerkers beperkt. Positief is de nieuwe vormgeving van het toezicht. Het personenregister levert namelijk een aanzienlijke tijdwinst op voor de sector. Bij de voorbereiding op een inspectiebezoek hoeven ondernemers niet langer dossiers en VOG's te verzamelen. Voor een volledig beeld van de regeldrukgevolgen moeten zulke positieve effecten ook een plaats krijgen in de toelichting bij het wetsvoorstel.

Wet Wijziging van de Wabo (IenM)

Bedrijven ervaren veel regeldruk door de vele verschillende inspecties op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en milieu. Om deze regeldruk te verlagen, bundelt het kabinet de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving in zogeheten Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Dit staat in het wetsvoorstel Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Actal geeft aan dat dit een goede stap is om te komen tot een 'level playing field' voor bedrijven, en om de expertise bij toezichthouders te vergroten.

Actal benadrukt dat het belangrijk is voor bedrijven om te weten waar ze aan toe zijn. Een onduidelijke rolverdeling bij vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van het omgevingsrecht leidt tot onnodige extra regeldruk. De concentratie van taken bij de RUD is daarom een goede zaak. Door het takenpakket van de RUD vast te leggen én de RUD-directeur een stevig mandaat te geven, ontstaat een slagvaardige, nieuwe dienst. Actal onderstreept dat één aanspreekpunt en een heldere rolverdeling zonder fragmentatie de regeldruk voor bedrijven zeer sterk beperken.

Wet Kansspelen op afstand (VenJ)

De Wet Kansspelen op afstand legaliseert online-gokken in Nederland. Ondanks het verbod gokten de afgelopen jaren al honderdduizenden Nederlanders op internet. De meeste Europese landen hebben online-gokken al eerder toegestaan. Na onderzoek concludeert Actal dat de nieuwe wet zal leiden tot onnodig hoge regeldruk. Bovendien zijn veel regeldrukgevolgen nog niet in kaart gebracht.

De huidige Wet op de kansspelen kent al een actieve zorgplicht, maar dan voor klanten van 'landbased' casino's en speelautomatenhallen. Ondernemers moeten probleem- en risicospelers identificeren, aanspreken en begeleiden om gokverslaving te voorkomen. Deze zorgplicht heeft een positief effect gehad. In 2011 bleek dat het aantal probleemspelers ten opzichte van 2005 was afgenomen, ondanks de sterke toename van het totale aantal gokkers. Nu gaat de nieuwe wet zorgen voor 59 miljoen euro extra nalevingskosten voor de preventie van gokverslaving. Hiervan komt € 45 miljoen voor rekening van de huidige, Nederlandse 'landbased' aanbieders. Dat lijkt niet proportioneel, zeker wanneer je bedenkt dat online-gokken geen landsgrenzen respecteert. Actal zet vraagtekens bij de noodzaak van nieuwe maatregelen, aangezien het huidige beleid effectief is. Het advies is om aan te sluiten bij ontwikkelingen in andere Europese landen die met succes lichtere vormen van zorgplicht hebben geïntroduceerd.

Tot slot adviseert Actal nogmaals kritisch te kijken naar de uitvoeringswijze van de wet. De uitwerking van de identificatieplicht op afstand roept vragen op. Om hun identiteit vast te stellen moeten digitale gokplatforms spelers vragen om een kopie van hun identiteitsbewijs. Maar omdat spelers niet gemakkelijk zelf kunnen vaststellen of een gokplatform wel bonafide is, lopen zij het risico hun kopie-ID te sturen naar een fraudeur. Zowel spelers als aanbieders moeten hierdoor ingrijpende maatregelen treffen om identiteitsdiefstal en -misbruik te voorkomen.

Omgevingswet (IenM)

In 2014 is het advies van Actal van mei 2013 uitgebracht over de concept-Omgevingswet, die de regels op het gebied van het omgevingsrecht vereenvoudigt en bundelt. Dit is een eerste stap op weg naar minder regels en meer ruimte voor maatwerk in het ruimtelijke domein. Zo moet het in de toekomst makkelijker worden om ruimtelijke projecten te starten. Of de vermindering van de regeldruk straks écht merkbaar zal zijn, hangt af van de verdere uitwerking en vooral van de uitvoering door zowel het Rijk als de gemeenten. Als zij allebei het perspectief van burgers en bedrijven kiezen, is veel winst te behalen.

Door de nieuwe Omgevingswet gaat veel bestaande regelgeving volledig op de schop. Actal adviseert de uitvoeringspraktijk in voldoende mate gereed te maken voor de introductie van het volledige omgevingsrecht. Er zijn grote investeringen nodig om de dienstverlening door de overheid op het vereiste niveau te brengen. Bij eerdere veranderingen in het omgevingsrecht verliep dit niet soepel; de nieuwe Omgevingswet zorgt voor nóg ingrijpendere veranderingen. Het kabinet moet 'verandermoeheid' bij uitvoeringsorganisaties voorkomen, en ervoor zorgen dat de nieuwe Wet daadwerkelijk leidt tot gemak voor burgers en bedrijven.

Ook adviseert Actal om geen zware procedures te maken voor lichte gevallen. Algemene regels bieden voor dit soort activiteiten een minder belastend alternatief dan een vergunningsplicht. Om daarbij de rechtszekerheid van burgers en bedrijven te versterken, stelt Actal voor dat het bevoegd gezag met een 'vrijwillige beoordeling' aangeeft of een activiteit is toegestaan of niet.

Tot slot adviseert Actal onnodige onderzoekseisen te schrappen. Door slim om te gaan met eerder onderzoek kan nieuw onderzoek overbodig zijn. Als voor een bestemmingsplan al onderzoek is gedaan, is een projectonderzoek binnen de locatie mogelijk niet nodig. Ook kan een milieuonderzoek voor een tankstation aan de ene kant van de snelweg mogelijk worden hergebruikt voor een tankstation aan de overkant.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WenR)

In september 2014 reageerde Actal op het voorontwerp van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het voorstel wil de positie van de consument versterken en de regeldruk structureel met 300 miljoen euro verminderen. Deze vermindering is het resultaat van een kortere doorlooptijd van het administratieve proces dat voorafgaat aan een bouwproject. Zo is het bijvoorbeeld niet langer nodig om bij de gemeente goedkeuring te vragen voor een bouwtechnisch plan.

Actal heeft geadviseerd om inzichtelijk te maken waar de lastenvermindering van € 300 miljoen op is gebaseerd. De toelichting op het wetsvoorstel bevat namelijk niet de onderliggende berekeningen. Ook is het de vraag of kortere doorlooptijden in de praktijk wel haalbaar zijn. Andere factoren – zoals omgevingsrecht, gemeentelijk welstandsbeleid en bestemmingsplannen – zijn immers ook van invloed op de duur van processen. In periodieke evaluaties moet

blijken of deze regeldrukvermindering daadwerkelijk bedrijven – en burgers die zelf hun huis bouwen – ten goede komt.

Het wetsvoorstel houdt geen rekening met kennisnemingskosten voor bedrijven en ‘zelfbouwers’. Er zijn substantiële wijzigingen in de manier om de kwaliteit van bouwwerken en de bescherming van de positie van de ‘zelfbouwers’ te waarborgen. Actoren zullen moeten kennisnemen van de nieuwe wetgeving en – waar nodig – kosten maken voor de ontwikkeling van nieuwe kwaliteitsinstrumenten. Voor een gebalanceerd beeld van de regeldrukgevolgen is het van belang deze initiële toename af te zetten tegen de verwachte structurele afname.

Verder is niet duidelijk waarom het verplicht moet zijn dat elke particuliere opdrachtgever verplicht een verzekerde garantie moet worden aangeboden. Steeds meer particulieren sluiten namelijk uit eigen beweging zo’n verzekering af. Als het beleidsdoel zo al voor een belangrijk deel is gerealiseerd, vindt Actal deze extra verplichting onnodig belastend.

4 Adviezen over signalen uit de samenleving

4 Adviezen over signalen uit de samenleving

In allerlei situaties kunnen mensen onnodig veel regeldruk ervaren. Zij kunnen dit dan bij Actal melden. Actal onderzoekt ieder signaal uit de samenleving zorgvuldig. Om welke wetten en regels gaat het? Wie hebben er last van? Waar mogelijk adviseert Actal hoe situaties te verbeteren door het toepassen van minder belastende alternatieven. Niet elk signaal leidt daadwerkelijk tot een separaat advies: vaak worden ze opgenomen in lopende, strategische onderzoekstrajecten.

Wet open overheid (Tweede Kamer)

De Wet open overheid (Woo) is een initiatiefvoorstel van de Tweede Kamer om de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te vervangen. De Woo introduceert een bredere verplichting tot openbaar maken van informatie. Zo kunnen ook semipublieke instellingen en bedrijven die een publieke taak vervullen of meer dan € 100.000 subsidie krijgen, verplicht worden relevante informatie te publiceren. Dit creëert een extra informatieplicht. Daarnaast komt absolute geheimhouding te vervallen. Concurrentiegevoelige gegevens kunnen hierdoor openbaar worden. Bedrijven die dit willen voorkomen, zullen bij de rechter moeten aantonen dat er sprake is van onevenredige benadeling. Een toenemende gang naar de rechter is zeer waarschijnlijk. Tot slot creëert de Woo een openbaar toegankelijk register van alle informatie die bij de overheid aanwezig is. Veel bedrijven verstrekken vaak informatie aan de overheid zonder dat zij daarbij stil hoeven te staan bij mogelijke openbaarmaking. Voor hen leidt dit tot extra werk, wanneer zij bedrijfsvertrouwelijke informatie moeten anonimiseren.

Actal heeft signalen vanuit het bedrijfsleven ontvangen, die erop wijzen dat het voorstel leidt tot een toename van de regeldruk. Na onderzoek heeft Actal de Tweede Kamer geadviseerd de verschillende regeldrukgevolgen beter in beeld te brengen zodat deze kunnen meewegen bij de behandeling.

Tewerkstelling buitenlandse werkstudenten (SZW)

Werkgevers melden onnodige regeldruk bij het aanvragen van een tewerkstellingsvergunning voor een werkstudent van buiten de EU. Bij die aanvraag moeten zij de definitieve verklaring van inschrijving bij een onderwijsinstelling van de student overhandigen. Maar in de praktijk ontvangen studenten hun inschrijvingsbewijs pas laat, waardoor de tewerkstellingsvergunning lang op zich laat wachten. Actal onderzocht dit signaal en concludeert dat het aannemen van een buitenlandse werkstudent veel sneller en simpeler kan. Bij fulltime vakantiewerk of een bijbaan van minder dan 10 uur per week, is het

UWV niet verplicht de aanvraag te toetsen aan de situatie op de arbeidsmarkt. Het is dan ook niet duidelijk waarom voor de tewerkstelling van buitenlandse werkstudenten die vergunning vereist is. Actal adviseert de minister van SZW om de tewerkstellingsvergunning voor buitenlandse werkstudenten af te schaffen.

Seriematig geproduceerde stookinstallaties (IenM)

Vanuit het bedrijfsleven komen signalen dat de verplichte, periodieke keuring van seriematig geproduceerde stookinstallaties – bijvoorbeeld luchtverhitters, ovens, drogers en fornuizen – weinig toegevoegde waarde biedt. Het doel van de keuring is een veilige installatie, optimale verbranding en energiezuinigheid. Deze doelen worden echter ook op andere manieren nagestreefd dan een keuring: de CE-markering, de energiebelasting en de civielrechtelijke aansprakelijkheid voor producent en gebruiker. Actal adviseert daarom de keuringsverplichting te schrappen, en in plaats daarvan voorlichting te geven. Dit is mogelijk dankzij de Europese richtlijn Energieprestatie gebouwen die lidstaten de ruimte geeft te kiezen tussen keuring of voorlichting. Nederland zou daarbij het voorbeeld van Zweden kunnen volgen, waarbij voorlichting voor minder regeldruk zorgt. Kiezen voor voorlichting zou ondernemers al gauw € 400 per keuring besparen. Nederland telt ongeveer 5.000 apparaten, die periodiek worden gekeurd, dus de besparing zou zo'n € 2 miljoen op jaarbasis kunnen bedragen.

Aanbesteden (EZ)

De Aanbestedingswet wil de regeldruk verminderen en de toegang voor midden- en kleinbedrijven (MKB) tot overheidsopdrachten vergroten. Desondanks ondervinden MKB-bedrijven nog hoge regeldruk bij aanbestedingen. Aanbestedende diensten vragen bijvoorbeeld vaak meer bewijsstukken dan wettelijk verplicht. Ook stellen zij vaak hoge kwaliteitseisen die vooral voor MKB-bedrijven een barrière vormen om mee te dingen naar overheidsopdrachten. Actal adviseert de minister van Economische Zaken om – bij de evaluatie van de Aanbestedingswet 2012 – na te gaan hoe de uitvoering beter kan en het inkoopproces bij overheden verder te professionaliseren.

Legionellabeheersing (IenM)

Legionella pneumophila – de veroorzaker van de veteranenziekte – kan schadelijk zijn voor mensen met een verminderde weerstand. Omdat deze bacterie van nature in drinkwater voorkomt, moeten bedrijven maatregelen nemen om te voorkomen dat de bacterie zich tot gevaarlijke hoeveelheden vermeerdert. Na de grote uitbraak in 1999 heeft de overheid eerst tijdelijke maatregelen getroffen die later in verschillende wetten en regelingen zijn opgenomen. Deze maatregelen worden streng gehandhaafd en sinds 2010 geldt daarbij een 'lik-op-stuk' beleid. Vanuit het bedrijfsleven heeft Actal signalen ontvangen dat men de regeldruk van veel maatregelen als onnodig hoog ervaart.

Actal onderzocht of de beheersingsmaatregelen proportioneel zijn ten opzichte van het risico dat mensen lopen. De legionellabeheersing van de afgelopen 15 jaar heeft niet geleid tot een daling van het aantal besmettingen. Bovendien blijkt in 80% van de gevallen de besmettingsbron niet te traceren. In Vlaanderen is in 2007 de wetgeving voor kleinere bedrijven versoepeld, maar dat heeft daar niet geleid tot een toename van het aantal besmettingen. Op basis van zijn onderzoek adviseert Actal de minister van Infrastructuur en Milieu om ondernemers de mogelijkheid te bieden om met één toezichthouder zaken te doen en om de regelgeving voor legionellabeheersing te evalueren. Daarbij moeten de effecten voor de regeldruk worden afgewogen tegen de effectiviteit van maatregelen.

REACH (IenM)

Chemische stoffen moeten veilig zijn voor mens en milieu. De Europese REACH-verordening stelt daarom eisen aan de productie van en handel in chemische stoffen. Actal heeft regelmatig signalen ontvangen van MKB-bedrijven over de administratieve rompslomp en de hoge kosten die gepaard gaan met het naleven van de wettelijke verplichtingen. Actal heeft vanuit het perspectief van de MKB-ondernemer gekeken naar mogelijkheden om de regeldruk verder te beperken. De vier voornaamste aanbevelingen zijn:

- Schrap verplichtingen voor stoffen die aantoonbaar beperkt effect hebben op gezondheid en milieu.
- Maak duidelijk hoe de REACH-regels zich verhouden tot de Nederlandse Arbo-regels.
- Bepleit op Europees niveau dat alle lidstaten exact dezelfde lijn trekken ten aanzien van de grenswaarden en de strengheid van het toezicht.
- En maak REACH-informatie over ‘veilig werken’ eenduidig en consistent: zorg dat ondernemers antwoord krijgen op hun concrete vragen vanuit de praktijk. Idealiter is er straks één herkenbare REACH-‘zender’ en verwijzen zowel de overheid als de brancheorganisaties hiernaar.

Nederland is de eerste EU-lidstaat die een plan maakt om de kosten van REACH voor het MKB te verminderen. Actal staat hier positief tegenover. Een goed voorbeeld van een kansrijke verbetering is de ontwikkeling van sectorale ‘blootstellingsscenario’s’. Zo hoeven bedrijven geen dure, bedrijfsspecifieke blootstellingsscenario’s te maken. Maar het kabinet kan nóg grotere stappen zetten. Zo adviseert Actal de risicobenadering verder door te voeren, en geen verdere eisen te stellen aan stoffen met een beperkt risico voor gezondheid en milieu. Daarnaast is het van belang om het toezicht door de verschillende EU-lidstaten beter op elkaar af te stemmen.

Wet natuurbescherming (EZ)

In het najaar van 2014 ontving Actal diverse signalen van organisaties uit de recreatiesector over de Wet natuurbescherming. In plaats van de beoogde vermindering van de regeldruk lijkt het wetsvoorstel een stijging te veroorzaken. Actal constateert in zijn onderzoek dat de toelichting bij de wet een onvolledig beeld geeft. Niet alle maatregelen die gevolgen hebben voor de regeldruk, staan in de toelichting.

Bovendien zijn de regeldrukgevolgen van maatregelen die wél in de toelichting staan, niet berekend. Vanwege deze tekortkomingen is het onmogelijk om de regeldruk mee te wegen in de oordeelsvorming over de wet. Actal adviseert om de regeldrukgevolgen alsnog in beeld te brengen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft aangegeven dit te zullen doen.

Ook adviseert Actal om stil te staan bij de inkadering van de Wet natuurbescherming in de Omgevingswet. Beide wetten treden op andere momenten in werking. Hierdoor is de kans groot dat er extra regels nodig zijn om de voorstellen op elkaar te laten aansluiten. En ook daaruit kan extra regeldruk voortkomen.

5 Regeldrukaudit

5 Regeldrukaudit

Ministeries zijn primair zelf verantwoordelijk voor de aandacht die ze besteden aan regeldruk. Sinds 2011 bevat het mandaat van Actal de opdracht om periodiek te onderzoeken of en in hoeverre ministeries op een goede wijze invulling geven aan deze verantwoordelijkheid. Actal voert daartoe periodiek de Regeldrukaudit uit. Daarin onderzoekt Actal of de ministeries de regeldrukgevolgen goed en volledig in beeld brengen. En ook kijkt de audit naar de mate waarin de ministeries minder belastende alternatieven in ogenschouw nemen.

Uitgangspunt daarbij is dat de kwaliteit van besluitvorming over voorgenomen wet- en regelgeving in regering en Staten-Generaal is gebaat bij goed inzicht in de regeldrukgevolgen van die wet- en regelgeving.

Actal is in 2014 gestart met de tweede Regeldrukaudit. De eerste audit vond plaats in 2012. Naar aanleiding daarvan heeft Actal besloten om de audit niet jaarlijks maar één keer in de twee jaar uit te voeren. Ministeries hebben zo voldoende tijd en gelegenheid om de aanbevelingen uit de eerste audit op te volgen. De maatregelen die de ministeries daartoe hebben genomen, kunnen dan onderwerp zijn van de tweede audit. Deze maatregelen kunnen betrekking hebben op alle niveaus van het systeem van ‘checks and balances’ dat het kabinet hanteert: op de individuele dossierhouder, op het niveau van de vakministeries en op het (kabinetsbrede) niveau van de coördinerende ministeries.

De resultaten van de tweede audit zijn voorzien voor april 2015.

6 Speelveld: Lokaal, Nationaal en Internationaal

6 Speelveld: lokaal, nationaal en internationaal

Lokaal

Nieuw instellingsbesluit Actal

Op 4 november 2014 heeft het kabinet het nieuwe instellingsbesluit van Actal gepubliceerd. Dit besluit regelt onder meer dat Actal op verzoek van gemeenten ook advies kan uitbrengen aan (groepen van) gemeenten en de VNG. Vooruitlopend hierop heeft Actal op verzoek van de gemeenten Beuningen en namens de regio Nijmegen, op 7 oktober advies uitgebracht over de Modelverordening Jeugdhulp 2015. Verder is Actal in deze periode door verschillende gemeenten benaderd voor informatie. Een aantal gemeenten hebben aangekondigd Actal te vragen om advies uit te brengen over voorgenomen gemeentelijke regels.

In het VNG Magazine van april 2014 staat een interview met de voorzitter van het college van Actal. In dit interview gaat hij in op het aangekondigde nieuwe mandaat van Actal richting gemeenten. Hij geeft hierin onder meer aan dat Actal volgens dat mandaat op verzoek van gemeenten adviezen kan geven over het verminderen van regeldruk. Gemeenten kunnen dus gebruik maken van de ca. 15 jaar lange expertise van Actal op het terrein van regeldruk. De voorzitter benadrukt daarbij dat Actal daarmee als expertisecentrum kan functioneren voor gemeenten.

Programma Beter en concreter

Sinds 2013 is Actal op verzoek van de minister van Economische Zaken als waarnemer betrokken bij het programma “Beter en concreter: goede regels – gerichte service”. Dit is een gezamenlijk programma van VNG en de ministeries van BZK en EZ om regeldruk aan te pakken en de (juridische) kwaliteit van regels te verbeteren. “Beter en concreter” staat onder leiding van een interbestuurlijke taskforce die bestaat uit lokale bestuurders, vertegenwoordigers van de VNG en de ministeries van BZK en EZ. De taskforce agendeert knelpunten die in de gemeentelijke praktijk ontstaan door (rijks) regelgeving. Actal en Beter en concreter informeren elkaar in een vroeg stadium over regeldruksignalen. Ook stemmen zij lopende zaken en casussen op elkaar af. Op 13 februari 2014 heeft een lid van het college een inleiding gehouden in een gezamenlijke vergadering van de regionale ambassadeurs en de interbestuurlijke taskforce van Beter en concreter. Verder hebben collegeleden interviews afgegeven naar aanleiding van het nieuwe mandaat van Actal richting gemeenten. Deze zijn gepubliceerd in de Nieuwsbrief

van Beter en concreter in november 2014. Ten slotte heeft Actal bij meerdere regionale bijeenkomsten van Beter en concreter presentaties gegeven over regeldruk.

Nationaal

Columns Jan ten Hoopen

Jan ten Hoopen schrijft regelmatig columns over onderwerpen die raken aan regeldruk. In 2014 zijn er van zijn hand elf columns gepubliceerd, onder meer in de Staatscourant, op SC Online en Het Financiële Dagblad. De onderwerpen gingen onder meer over het vereenvoudigen van het belastingstelsel voor burgers en over de kosten voor bedrijven om kennis te nemen van continu veranderende wet- en regelgeving.

Raad van Advies

In de Raad van Advies vindt een periodieke reflectie plaats op maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot de missie en de taken van Actal. De Raad van Advies biedt Actal de mogelijkheid gebruik te maken van de expertise en ervaring van personen op verschillende posities in de samenleving. In 2014 is de Raad van Advies tweemaal bijeengekomen, op 8 mei en op 17 september.

De Raad van Advies van Actal bestond in 2014 uit:

- de heer drs. J.P. (Jean Paul) Gebben (Burgemeester Renkum en Regioambassadeur Beter en concreter)
- de heer prof. mr. R. (Roel) Bekker (Voormalig Secretaris Generaal, adviseur ABD van het rijk en hoogleraar Arbeidsverhoudingen)
- de heer mr. G.J. (Geert) Jansen (voormalig CdK provincie Overijssel)
- mevrouw drs. L. (Lobke) van der Meulen (Voormalig executive director Kafkabrigade)
- mevrouw P.E. (Pauline) Smeets (Tot 2012 lid Tweede Kamer en momenteel directeur GGZ instelling Mondriaan)
- de heer M.A. (Michaël) van Straalen (Voorzitter MKB-Nederland)
- de heer drs. C.W. (Kees) van der Waaij RA (Voorzitter Raad van Commissarissen Unilever Nederland)
- mevrouw W. (Wilna) Wind (Algemeen directeur Patiënten en Consumenten Federatie (NPCF)

Best Practices

Sinds 2013 organiseert Actal Best practices bijeenkomsten voor een betere uitwisseling van praktijken die de regeldruk verminderen. Voor iedere bijeenkomst wordt gezocht naar inspirerende voorbeelden van hoe ministeries de regeldruk weten te verminderen. Actal heeft in 2014 drie best practices bijeenkomsten georganiseerd, op 6 februari, op 20 mei en op 2 oktober. Bij de bijeenkomsten stonden respectievelijk de onderwerpen ´Standard Business Reporting´, ´Regeldruk en Europa´ en het contact met de overheid´ centraal. In de eerste bijeenkomst legde Rijksregisseur van Standard Business Reporting (SBR)

Rob Kuipers uit dat met goede afspraken het SBR-systeem miljarden kan opleveren. In de tweede bijeenkomst heeft Europa-specialist Erik Akse uitgelegd hoe het Europese Impact Assessment systeem functioneert. Voor de laatste bijeenkomst heeft onder andere Stephan Steinmetz, schrijver van het boek De Brievenbus van mevrouw De Vries, verteld hoe onbegrijpelijk communicatie van de overheid naar burgers kan zijn en hoe dit kan worden voorkomen. Bij deze bijeenkomst waren ook vertegenwoordigers van de VNG aanwezig. Tijdens de sessies hebben medewerkers van vrijwel alle ministeries ervaringen met elkaar gedeeld over het begrijpelijker maken van de communicatie.

Link video best practices sessie "Contact met de overheid"

Internationaal

High Level Group on Administrative Burdens

Op 14 oktober 2014 vond in Brussel de conferentie 'Smart Regulation in the EU – Building on a Strong Foundation' plaats. Op deze conferentie zette de aftredend Voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso, de resultaten uiteen van zijn beleid om regelgeving in Europa beter toegesneden te laten zijn op de wensen van Europese burgers en bedrijven. Dr. Edmund Stoiber, de voorzitter van de High Level Group of Independent Stakeholders on Administrative Burdens (HLG), presenteerde vervolgens het eindrapport van deze groep, getiteld 'Cutting Red Tape in Europe – Legacy and Outlook'. In zijn rede plaatste Dr. Stoiber de 'better regulation'-agenda in een bredere (geo-)politieke context. Daarbij wees hij er op dat het succes van deze agenda medebepalend zal zijn voor de steun die Europa onder zijn burgers en bedrijven heeft en voor de plaats die Europa kan innemen in de wereld.

De bijdragen voor de conferentie vindt u onder deze link: http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/admin_burden/high_level_group_en.htm

Het mandaat van de HLG liep af op 31 oktober 2014. Dit betekent dat daarmee ook de deelname van Actal-voorzitter Jan ten Hoopen aan de HLG is beëindigd. Actal heeft zijn Europese activiteiten vooral voortgezet in het samenwerkingsverband RegWatchEurope.

RegWatchEurope

Actal heeft samen met vier zusterorganisaties een samenwerkingsverband opgericht. Dit verband stelt de deelnemende organisaties in staat om hun Europese activiteiten te combineren en aldus op een efficiëntere wijze te ontplooien. De vier andere organisaties zijn:

- de 'Nationaler Normenkontrollrat' (NKR – Duitsland),
- de 'Swedish Better Regulation Council' (Regelrådet – Zweden),
- de 'Regulatory Policy Committee' (RPC – Verenigd Koninkrijk),
- de 'Regulatory Impact Assessment Board' (Komise RIA – Tsjechië).

De vijf deelnemende organisaties zijn onafhankelijke adviescolleges die elk in hun land een toetsende en agenderende rol vervullen op het gebied van betere regelgeving. In 2014 hebben zij een gezamenlijk paper uitgebracht aan waarin zij hebben aangegeven hoe de nieuwe Europese Commissie de 'Smart regulation'-agenda verder kan brengen (zie Joint statements to the European Institutions). Het paper bevatte de aanbeveling om het perspectief van bedrijven in die agenda centraal te zetten, vooral dat van het MKB. Verder zou de agenda een netto-reductiedoelstelling moeten bevatten voor regeldruk in den brede (en niet alleen administratieve lasten). En ten slotte zou onafhankelijke expertise over hoe onnodige regeldruk te verminderen een vaste plaats moeten krijgen in de aanpak van de Commissie.

Verder heeft RegWatchEurope een reactie uitgebracht over diverse Europese richtsnoeren (zie Joint reactions to European consultations). Het betreft de concept-richtsnoer voor 'Impact Assessment' en stakeholder consultatie. Samen met het boven-genoemde gezamenlijke paper zijn deze reacties mede gebruikt voor het overleg dat Actal met RegWatchEurope heeft gevoerd met de First Vice-President van de Europese Commissie, de heer Timmermans, over de ervaringen in de vijf lidstaten met het beperken van onnodige regeldruk.

Internationale conferentie over smart regulation.

Op 7 mei 2014 organiseerden het ministerie van Economische Zaken en Actal een internationale conferentie over het onderwerp Smart regulation in Europa. Sprekers waren dr. Edmund Stoiber (voorzitter High Level Group) en minister Henk Kamp (EZ). In een paneldiscussie gaven Marianne Klinkbeil (Europese Comissie), Bernard Wientjes (voorzitter VNO/NCW) en Jan ten Hoopen (collegevoorzitter Actal) hun visie op het beperken van de regeldruk uit Europa. De conferentie werd afgesloten door minister-President Mark Rutte. Op de conferentie werd het belang dat Europa een kwantitatieve netto reductiedoelstelling gaat hanteren onderstreept. Verder hebben minister Kamp en de heer Wientjes gepleit voor een onafhankelijke regeldrukwaakhond in Europa. Premier Rutte kondigde aan dat dit één van de speerpunten zal zijn voor het Nederlandse voorzitterschap van de EU in 2016.

Herziening verordening biologische productie en etikettering

De Verordening biologische productie en de etikettering van biologische producten vormt de wettelijke basis voor productie, bereiding, handel, vervoer en distributie van biologische producten. De verordening wordt herzien in het kader van het Europese REFIT-programma, dat als doel heeft om de regeldruk te verlagen. Het voorstel van de Europese Commissie zal echter juist tot meer regeldruk leiden. Het wil namelijk de huidige uitzonderingsgrond voor eindverkopers schrappen. Dit betekent dat alle bedrijven die rechtstreeks verkopen aan consumenten, zoals cateraars, restaurants of verkooppunten bij boerderijen, gecertificeerd moeten zijn en onderhevig zullen zijn aan controles. Voor de detailhandel betekent dit een verschuiving van distributie- naar vestigingsniveau. De verwachting is dat het aantal verkooppunten zal gaan dalen. Aanleiding voor deze aanscherping zijn incidenten met fraude (onterechte etikettering van

producten). De oorzaak hiervan lag bij de gebrekkige kwaliteit van toezicht in sommige lidstaten. Actal heeft aangegeven dat als het toezicht in enkele lidstaten faalt, het toezicht daar moet worden versterkt en niet ook in de andere lidstaten. Bovendien vindt Actal dat de wijziging van de richtlijn moet worden aangegrepen om de regeldruk te verminderen. Daarbij kan met name worden gedacht aan digitalisering van de dienstverlening en het invoeren van een risicobenadering bij toezicht, niet alleen op Europees niveau maar ook in Nederland zelf. Actal adviseert de staatssecretaris om de minder belastende alternatieven actief in te brengen in de onderhandelingen, voorzien van een berekening van het besparingspotentieel.

OESO conferentie

Op 16 juni 2014 vond in het Vredespaleis in Den Haag een conferentie plaats die werd georganiseerd door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Op deze conferentie gaf Actal een presentatie over het belang van beleidsevaluaties voor het verminderen van onnodige regeldruk. Kern van de presentatie was dat de klassieke beleidsevaluaties te zeer de wetgeving centraal stellen en niet de doelgroepen. Dat betekent dat onvoldoende rekening wordt gehouden met het feit dat die doelgroepen met meer regelgeving te maken hebben dan alleen de te evalueren regelgeving. Die regelgeving kan met elkaar interfereren, wat ten koste kan gaan van de naleefbaarheid ervan. De presentatie liet aan de hand van de sectorscan Logistiek zien dat het “eindgebruiker”-perspectief belangrijke toegevoegde waarde levert ten opzichte van de klassieke evaluatiemethoden.

FIGUUR 2

Speelveld

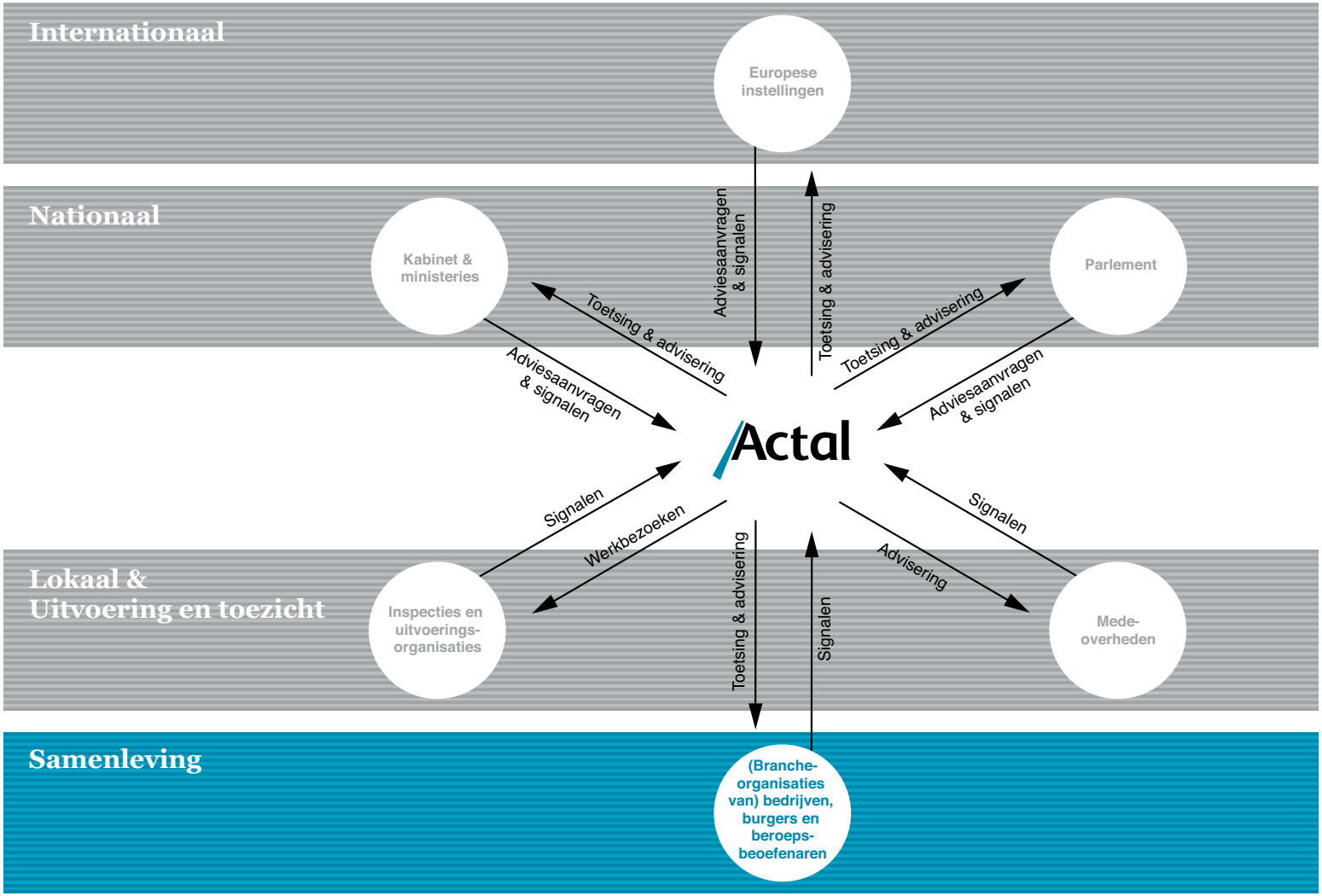

Organisatie

Actal heeft drie collegeleden: de heer J. (Jan) ten Hoopen (voorzitter), mevrouw L.L. (Lili) Doude van Troostwijk en de heer mr. dr. E. (Eric) Helder. Het college wordt ondersteund door een secretaris, de heer dr. R.W. (Rudy) van Zijp, en onderstaande medewerkers.

Medewerker	Departement / Taken
De heer drs. R. (Rob) Blank	BZK
De heer drs. P.T. (Tim) van der Hofstede	IenM
De heer mr. M.J.P.M. (Marcel) Kieviet	SZW en VWS
De heer P.B. (Patrick) Lut	IenM
Mevrouw drs. C. (Claire) Mesman	VWS
Mevrouw drs. P. (Paulien) Officier	EZ en internationale aangelegenheden
De heer H. (Herman) Schippers	FIN en BZ
De heer dr. mr. J.A. (Jaap) Sleifer	OCW
De heer drs. J.A.M.N. (Jos) Tonk	VenJ en medeoverheden
De heer A.A. (Ahmed) Moaty	Beleidsondersteuner
Mevrouw P.C. (Paulina) Sterling	Secretaresse
Mevrouw B. (Birgul) Samburkan	Secretaresse

Colofon

Tekst en redactie
Actal, Den Haag

Concept en realisatie
VormVijf, Den Haag

Fotografie
Inge van Mill, Den Haag

Actal
Wijnhaven 26
Den Haag
Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
F (070) 310 86 79
E info@actal.nl
I www.actal.nl
@Actal_info

© 2015 Actal, Den Haag